

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗЗСО**

Освітня програма Середня освіта (Географія)

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.07 Географія

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
географії та природознавства
Протокол № 12 від “20” червня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО
Викладач	Атаманюк Ярослава Дмитрівна
Контактний телефон	+38 (050) 37 32 162
Е-mail	yaroslava.atamaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО» потрібна майбутньому фахівцю для того, щоб засвоїти сучасні технології та методи аналізу освітньо-педагогічних ситуацій і розв'язання практичних проблем в галузі географічної освіти, сформувати здатність приймати обґрунтовані рішення. Структура дисципліни сприяє формуванню вмінь щодо організації освітнього процесу в основній і старшій школі та прагнення до систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання дисципліни «Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО» є: формування готовності майбутнього вчителя географії до реалізації завдань шкільної географічної освіти, опанування студентами сучасними педагогічними технологіями і методиками навчання географії та формування у них практичних умінь і навичок, які є основами побудови змісту навчального матеріалу дисциплін географічного циклу основної і старшої школи, розвивати здатність демонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності та вміння використовувати їх під час викладання географічних предметів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження. ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення. ЗК 08. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. СК 07. Здатність до організації освітнього процесу в основній і старшій школі, до систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.	

ПРН 01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички у науково-педагогічній діяльності, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 04. Вміти застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту навчального матеріалу дисциплін географічного циклу основної і старшої школи.

ПРН 06. Здатність продемонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі організації та планування освітнього процесу в основній і старшій школі

ПРН 10. Демонструвати знання сучасних наукових досягнень географічної науки та тенденцій її розвитку, вміння використовувати їх під час викладання географічних предметів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36 год
самостійна робота	120 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
I	014 Середня освіта (Географія)	1	Обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема. Методика роботи зі «Студентським путівником»	1	1	5
Тема 1. Методика навчання географії як наука на сучасному етапі.	1	1	5
Тема 2. Відображення тенденцій розвитку науки у змісті географічної освіти.	2	2	10
Тема 3. Нормативно-правова база сучасного вчителя географії	2	2	10
Тема 4. Сучасний освітній інструментарій компетентісно орієнтованого навчання географії	2	2	10
Тема 5. . Освітні технології навчання у сучасній школі.	2	4	10
Тема 6. Формування ключових компетентностей в учнів на уроках географії у 10-11 класах	2	4	10
Тема 7. Сучасні технології навчання географії.	2	2	10

Тема 8. Методика впровадження проєктів у шкільний курс географії	2	4	10
Тема 9. Діяльнісно орієнтований підхід щодо навчання географії.	2	2	10
Тема 10. Візуалізація освітнього процесу з географії	2	4	10
Тема 11. Використання ГІС в освітньому процесі.	2	2	10
Тема 12. Красознавча робота в процесі викладання географії в школі	2	6	10
Заг.	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	максимально 50 балів студент отримує під час проведення поточних занять, з яких 30 балів – за виконанні практичні роботи, 10 балів – за тестування за теоретичним матеріалом, 10 балів – за самостійну роботу; ще 50 балів студент отримує за складання екзамену.
Вимоги до письмових робіт	Усі письмові роботи проводяться у вигляді тестів у системі дистанційного навчання. Термін здачі вказаний до кожного опитування (як правило до наступного заняття)
Практичні заняття	Усі практичні роботи містять методичні вказівки до виконання та включають письмові завдання та усні, які передбачають захист роботи. Кожне практичне заняття оцінюється у 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час поточного навчання отримати не менше 25 балів (вони включають оцінки за практичні роботи, тестування за лекційним матеріалом та самостійну роботу)
Підсумковий контроль	форма контролю - екзамен; форма здачі - письмова; структура білета: білет містить 50 тестових завдань. Вага 1 питання – 1 бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Усі письмові роботи виконуються з дотриманням етичних стандартів професії.

Академічна доброчесність:

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Відвідування занять: Відвідування занять є обов'язковим відповідно до організації освітнього процесу.

Неформальна освіта: визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в відбувається відповідно до ПОЛОЖЕННЯ <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Браславська О.В. Європейський досвід реформування географічної освіти. Проблеми підготовки сучасного вчителя. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. Вип. 17. С. 296-304.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf
3. Освітні програми з географії URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Професійний стандарт вчителя закладу загальної середньої освіти URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>
6. Чалій Л.В. Організація краєзнавчо-туристської діяльності: навчально методичний посібник. 2-ге видання / Л.В. Чалій, В.К. Кіндрат. - Рівне: редакційно-видавничий відділ громадської організації "СОМ-центр", 2017. - 217 с.

Допоміжна:

1. Географічна освіта у шкільних та позашкільних закладах : проблеми, пошуки, перспективи : Збірник наукових праць ; за ред. проф. Д. В. Лико / Рівненський державний гуманітарний університет. – Рівне: Видавець О. Зень, 2020. – 92 с.
2. Закон України Про повну загальну середню освіту URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020-2021 н.р. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 11.08.2020 № 1/9 – 430, ст. 139-141.

4. Методика навчання природознавства в старшій школі: методичний посібник / [К.Ж. Гуз, О.С. Гринюк, В.Р. Ільченко та ін.].— К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018.— 192 с.
5. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Інтегрований курс. Природничі науки. 10-11 клас. Авторський колектив під керівництвом Засекіної Т. М. Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.17 р.)
6. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Інтегрований курс. Природничі науки. Минуле, сучасне та можливе майбутнє людства і біосфери. 10-11 клас. Авторський колектив Д.Шабанов, О.Козленко. Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.17 р.)
7. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання) [Текст] / Т. Г.Назаренко. – Х.: ВГ «Основа», 2016. – 112 с.
8. Самойленко В.М. Викладання дидактики географії : Навчальний посібник / В.М. Самойленко, О.М. Топузов, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. – К.: ДП "Прінт Сервіс", 2016. – 240 с.
9. Сяська І. До проблеми впровадження компетентнісного підходу у процес фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал. Суми, 2018. № 10 (84). С. 179–190.

Викладач Атаманюк Я.Д., зав. кафедри